

Pieczęć	Kod ucznia	Razem pkt.

WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

przed Tobą wojewódzki etap Konkursu z Języka Polskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo rozwiązać wszystkie zadania.

- Arkusz liczy 12 stron i zawiera 20 zadań, które mają różną formę i różny stopień trudności.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- W zadaniu, w którym są cztery odpowiedzi, **tylko jedna jest prawidłowa**. Zaznacz znakiem X literę obok wybranej odpowiedzi. W razie pomyłki złóż odpowiedź otocz kółkiem, a następnie zaznacz znakiem X prawidłową.
- Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Jeśli pomylisz się, przekreśl błędną odpowiedź i zapisz poprawne rozwiązanie obok. **Nie używaj korektora!**
- Pracuj spokojnie, ale jednocześnie kontroluj upływ czasu! Rozsądnie gospodaruj czasem przeznaczonym na pisanie testu. Jeżeli zadanie sprawia Ci kłopot, wróć do niego na koniec.
- Brudnopis nie podlega ocenie.
- **Pracuj samodzielnie.**

**26 lutego
2026r.**

godzina 11.00

Czas pracy:

120 minut

Powodzenia!

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

60

„Polaków obraz własny”

Przeczytaj uważnie tekst I.

Aleksander Fredro, „Zemsta” fragmenty

Akt I

Scena VI

Odmiana sceny. Ogród, kawał muru całego, od lewej strony ku środkowi prosty, od środka w głąb sceny załamany i w połowie zburzony, przy tej części mularze pracują. Po lewej stronie zupełnie w głębi za częścią całego muru baszta albo róg mieszkania Rejenta, z oknem. Nieco na przodzie po prawej stronie podobny róg mieszkania Cześnika. Altana po lewej stronie na przodzie. (...)

Scena VII

Papkin, Śmigalski, kilku służących z kijami, później Rejent i Cześnik w oknach

PAPKIN

Panie majster, proszę waści
Przyzwicie, grzecznie, ładnie,
Nie murować tu z napaści,
Bo mu na grzbiet co upadnie.
po prótkim milczeniu
Wy zaś drudzy, dobrzy ludzie,
Którzy młotki, piony, kielnie
W niepotrzebnym dzisiaj trudzie
Używacie arcydzielnie,
Idźcie wszyscy precz do czarta!
po krótkim milczeniu
Będzie, widzę, rzecz uparta!
Ta hołota, jakby głucha,
Mego słowa ani słucha. -
No, Śmigalski za kark! weź narzędzie!
Grzecznie, ładnie, bez hałasu,
Niech wszystkiemu koniec będzie.
Nic się nie bój - ja za tobą.

Śmigalski posuwa się z służącymi ku mularzom. Papkin cofa się za róg domu.

ŚMIGALSKI

Precz! precz!

REJENT

w oknie

Stójcie! co to znaczy?

ŚMIGALSKI

Cześnik, pan mój, kazać raczy,
Aby muru nie kończono.

CZEŚNIK

w oknie

Tak jest, każę, bo mam prawo.

Dalej naprzód! dalej żwawo!

Śmigalski posuwa się naprzód. Papkin, który był wyszedł, znowu się cofa za róg domu.

REJENT

Jakie prawo?

CZEŚNIK

Jak kupiono

Mur graniczny, tak zostanie.

REJENT

Ależ, luby, miły panie,

To szaleństwo z waszej strony -
I mur będzie naprawiony.

CZEŚNIK

Wprzódę trupem go zaścielę.

REJENT

do mularzy

kończcie śmiało, przyjaciele,

Gardźcie ze mną próżnym krzykiem.

CZEŚNIK

Chcesz więc bójki?

REJENT

Mój cześniku,

Mój sąsiedzie, luby, miły,

Przestań też być rozbójnikiem.

CZEŚNIK

Co! jak! - Żwawo! bij, co siły!

Śmigalski z swoimi ludźmi wstępuje na mur. Mularze cofają się tak, że bójka zostaje zakryta częścią muru całego.

REJENT

Panie majster, ja w obronie -

Nic się nie bój! - Niechaj bije,

Kiedy go tam świądzą dłonie.

Dobrze! dobrze! - po czuprynie.

Ot, tak - lepiej! - co się wlezie!

Nic się nie bój! - z tego trzeba. -

Niechaj bije! Świat nie zginie!

Ja Cześnika za to skryję,

Gdzie nie widać ziemi, nieba.

CZEŚNIK

wołając za siebie

Hej! Gerwazy! daj gwintówkę!

niechaj strącę tę makówkę!

Prędko!

Rejent zamyka okno

Ha, ha! fugas chrustas!

No, Śmigalski, dosyć będzie!

Daj półzłotka albo złoty

Baserunku dla hołoty,

Ale zabierz im narzędzie.

Dosyć, dosyć na dziś będzie.

Zamyka okno (...)

<https://literat.ug.edu.pl/zemsta/akt1.htm> (dostęp:08.01.2026 r.)

Na podstawie tekstu I wykonaj zadania od 1. do 3.

Zadanie 1. (0–1)

Wyjaśnij, dlaczego Rejent nagle zamknął okno.

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–1)

Wyjaśnij, jaką funkcję w tekście pełnią myślniki.

.....

.....

Zadanie 3. (0-2)

W tekście można znaleźć trzy formy wypowiedzi. Podaj ich nazwy i przykłady z tekstu.

Forma wypowiedzi	Przykład z tekstu

Przeczytaj uważnie tekst II.

**Adam Mickiewicz, „Pan Tadeusz” fragmenty
Księga pierwsza - GOSPODARSTWO**

(...)
Zamku żaden wziąć nie chciał, bo w szlacheckim stanie
Trudno było wyłożyć koszt na utrzymanie;

(...)
Dość, że Hrabia chciał zamku, właśnie i Sędziemu
Przyszła nagle też chętka, nie wiadomo czemu.
Zaczęli proces w ziemstwie, potem w głównym sądzie,
W senacie, znowu w ziemstwie i w guberskim rządzie;
Wreszcie po wielu kosztach i ukazach licznych
Sprawa wróciła znowu do sądów granicznych.

(...)
Księga ósma - ZAJAZD

(...)
Wpadają; dwór budzi się, psy w hałas, w krzyk stróże.
Wyskoczył wpół ubrany Sędzia; widzi zgrają
Zbrojną, myśli, że zbójcy, aż Hrabie poznaje.
"Co to jest?" - pyta. Hrabia szpadą nad nim mignął,
Lecz widząc bezbronny w zapale ostygął.
"Soplico! - rzekł - odwieczny wrogu mej rodziny.
Dziś skarzę cię za dawne i za świeże winy,
Dziś zdasz mi sprawę z mojej fortuny zaboru,
Nim pomszczę się obelgi mojego honoru!"
Lecz Sędzia żegnając się krzyknął: "W imię Ojca
I Syna! tfu! Mospanie Hrabia, czy waść zbojca?
Przebóg! czy to się zgadza z Pana urodzeniem,
Wychowaniem i z Pana na świecie znaczeniem?
Nie pozwolę skrzywdzić się!" - Wtem Sędziego słudzy
Biegli, jedni z kijami, ze strzelbami drudzy;
Wojski, stojąc z daleka, poglądał ciekawie
W oczy panu Hrabiemu, a nóż miał w rękawie.
Już mieli zacząć bitwę, lecz Sędzia przeszkodził;
Próżno było bronić się, nowy wróg nadchodził:

Postrzeżono w olszynie blask, wystrzał rusznicy!
Most na rzece zahuczał tętentem konnicy
I "Hajże na Soplicę!" tysiąc głosów wrzało.
Wzdrygnął się Sędzia, poznał Gerwazego hasło.
"Nic to - zawołał Hrabia - będzie tu nas więcej,
Poddaj się, Sędzio, to są moi sprzymierzeńcy". (...)
"Widzę - rzekł Sędzia - że się na rozbój zanosi".
Jęknęli wszyscy; (...)
Hrabia miał czas ostygnąć z zapału i gniewu,
Przemyślał, jak by skończyć bój bez krwi rozlewu;
Więc rodzinę Sopliców w domu zamknął każde
Jako więźniów wojennych; u drzwi stawi strażę.
Wtem "Hajże na Sopliców!" wpada szlachta hurmem,
Obstępuje dwór wkoło i bierze go szturmem,
Tym łacniej, że wódz wzięty i pierzchła załoga;
Lecz zdobywcy chcą bić się, wyszukują wroga.
Do domu nie wpuszczeni, biegą do folwarku,
Do kuchni. (...)
Gerwazy, od pokojów Sędziego odparty,
Ustąpić musiał przez wzgląd dla hrabiowskiej warty.
Więc nie mogąc zemścić się na nieprzyjacielu,
Myślił o drugim wielkim tej wyprawy celu.
Jako człek doświadczony i biegły w prawie, wprawdzie,
Chce Hrabiego osadzić na nowym dziedzictwie
Legalnie i formalnie; (...)
Ustał już wszelki opór w Soplicowskim dworze;
Szlachta głodna plądruje, zabiera, co może. (...)
Ale rzeź najstraszniejsza, chociaż najmniej krzyku,
Między kurami. Młody Sak wpadł do kurniku
I z drabinek, stryczkami łowiąc, ciągnie z góry
Kogutki i szurpate i czubate kury;
Jedne po drugich dusi i składa do kupy,
Ptastwo piękne, karmione perłowymi krupy. (...)
Do zamku; tam na nocleg cały tłum się zbiera,
Tam założona główna Hrabiego kwatery.
Nakładają sto ognisk, warzą, skwarzą, pieką,
Gną się stoły pod mięsem, trunek płynie rzeką;
Chce szlachta noc tę przepić, przejeść i prześpiewać.
Lecz powoli zaczęli drzemać i poziewać;
Oko gaśnie za oknem, i cała gromada
Kiwa głowami, każdy, gdzie siedział, tam pada:
Ten z misą, ten nad kuflem, ten przy wołu ćwierci.
Tak zwycięzców zwyciężył w końcu sen, brat śmierci.

<https://literat.ug.edu.pl/xxxpanfull/0008.htm> (dostęp: 08.01.2026 r.)

Na podstawie tekstu II wykonaj zadania od 4. do 9.

Zadanie 4. (0-1)

Wyjaśnij, dlaczego w tekście „sen” zostaje nazwany „bratem śmierci”?

.....
.....

Zadanie 5. (0-1)

Wyjaśnij, jaką funkcję w tekście pełnią cudzysłowy.

.....

.....

Zadanie 6. (0-2)

Określ rodzaj wypowiedzenia, wypełniając tabelę.

Wypowiedzenie	Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na budowę	Nazwa rodzaju wypowiedzenia ze względu na znaczenie
"Hajże na Soplicę!"		
„Szlachta głodna plądruje, zabiera, co może.”		

Zadanie 7. (0-1)

Na podstawie tekstu wyjaśnij, co oznacza czasownik „plądrować”.

.....

.....

Zadanie 8. (0-1)

Podaj dwie różne przyczyny, dla których Harbia zamyka rodzinę Sopliców i stawia u ich drzwi straż.

przyczyna 1.

.....

przyczyna 2.

.....

Zadanie 9. (0-1)

Czy takie same formy wypowiedzi, jak wymieniłeś w zadaniu 3., można znaleźć także w tym tekście? Swoją wypowiedź zapisz w formie argumentu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Na podstawie tekstów I i II wykonaj zadania od 10. do 19.

Zadanie 10. (0–2)

Zadanie wykonaj wyłącznie na podstawie zamieszczonych fragmentów. Określ rodzaj literacki każdego z tekstów. Podaj po trzy cechy potwierdzające Twoją klasyfikację. Odpowiedzi zapisz w tabeli.

Tytuł utworu	Rodzaj literacki	Trzy cechy

Zadanie 11. (0–2)

Nazwij problem poruszany przez oba teksty. Uzasadnij swoje zdanie. Zadanie wykonaj, odwołując się do treści zamieszczonych fragmentów oraz znajomości innych fragmentów „Pana Tadeusza” i całej „Zemsty”.

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–2)

Podaj co najmniej trzy podobieństwa i trzy różnice w sposobie ukazania problemu w obu tekstach. Możesz wesprzeć się znajomością treści całych utworów. Ustalenia zapisz w tabeli.

Różnica	„Zemsta”	Podobieństwo	„Pan Tadeusz”	Różnica

Zadanie 13. (0–1)

Wyjaśnij, co jest – Twoim zdaniem – przyczyną ukazania tego samego problemu w obu tekstach w różny sposób.

.....

.....

.....

Zadanie 14. (0–2)

W drugim tekście można wyróżnić fragmenty wypowiedziane przez osobę mówiącą i bohaterów. Czy w pierwszym tekście też można dokonać podobnego podziału? Swoje rozstrzygnięcie uzasadnij argumentem odwołującym się do obu fragmentów tekstów.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (0–2)

W końcuce jednego z tekstów padają słowa mogące świadczyć o zapowiedzi kontynuacji zajścia w przyszłości. Wypisz je i uzasadnij swój punkt widzenia.

słowa z tekstu

uzasadnienie

.....

.....

Zadanie 16. (0–1)

Podaj dwa różne sposoby, którymi autorzy obu tekstów ukazali emocje bohaterów.

sposób pierwszy

.....

sposób drugi

.....

Zadanie 17. (0–1)

Wymień trzy elementy – występujące w obu tekstach - wskazujące na czasy historyczne, w których dzieje się akcja.

.....

Zadanie 18. (0–1)

Na podstawie fragmentów i/lub znajomości „Zemsty” i „Pana Tadeusza” podaj po trzy zalety i trzy wady Polaków, ukazane w obu dziełach.

zalety

wady

Zadanie 19. (0–5)

Biorąc pod uwagę treść - wybranego przez siebie - fragmentu tekstu zamieszczonego w arkuszu, napisz zaproszenie na ucztę zorganizowaną z okazji odniesionego sukcesu. W pracy podaj powód organizowania uczt i dwa argumenty zachęcające do udziału w niej. W zaproszeniu zadbaj też o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

